

2. Centre Catòlic, del juliol de 1963 al gener de 1964

El 10 de juliol sol·liciten integrar-se al Centre Catòlic. La petició era normal perquè alguns dels membres d'Alpha 63 —Joan Soto, Miquel Leida, Eduard Fusté, Fèlix Puig, Enric Flores i Elisabet Flores—, ja eren socis del quadre escènic juvenil del Catòlic. A l'acta de la Junta del 10 de juliol, es fa constar

«...nos son presentados varios jóvenes que en otra entidad de nuestra ciudad habíanse constituido como una sección y solicitan integrarse en la nuestra. No encontrando inconveniente y solicitándoles que todos deben ser socios, quedan integrados en el Centro Católico en espera de una solución más viable y estudiada que deberá hacerse pasada la Fiesta Mayor. Joan Pañella, president i Josep M^a. Boix, Secretari».

Sota el patrocini de la parròquia, l'entitat tenia el caràcter conservador propi d'aquests centres. I, probablement, en el cas de l'Hospitalet més marcat encara a causa de la forta personalitat de Mn. Homar i a la composició de la Junta. Estava formada pels senyors Joan Pañella, Francesc Oliveras, Gonçal Oliveros, Alfonso Flores, Jaime Solanas, Joan Ferrer, Josep M. Boix. Entre els socis més veterans i els joves, en molts casos hi havia relacions familiars, de pares i fills. Per les actes, sembla que el Sr. Alfonso Flores, pare de l'Enric i de l'Elisabet, fou l'encarregat, en nom de la junta, de gestionar l'ingrés del grup. Seran la secció de joves de l'entitat que hauria d'organitzar teatre, exposicions, esport, excursions, cinema.

El dissabte 20 de juliol organitzen el primer Cinefòrum a la pista amb la pel·lícula *La ley del silencio*, d'Elia Kazan i el col·loqui portat per Josep M. Nunes. Tant la pel·lícula escollida com el moderador del col·loqui, a qui agradava molt la polèmica, posaven en evidència els sentiments i el tarannà ideològic del grup que acabava de demanar l'entrada.

A l'acta de la Junta del 3 d'octubre consta l'acceptació del nou grup, però no sense dificultats

José Mª Nunes després de l'exhibició de "La Ley del Silencio" al centre Catòlic, amb el President Sr. Pañella i membres de l'Alpha.

«...seguidamente se da paso a los miembros de Alpha 63, a los que se les comunica el deseo de la Directiva de que se desprendan de su nombre Alpha 63, pero vista su disconformidad y la poca importancia del asunto se accede a que sigan con el nombre, poniendo en su conocimiento que el tal nombre queda como del Centro Católico y aunque alguno de ellos se marcharan del mismo quedaria su nombre en la Entidad. Estudiado el modo y manera de integrarlos en el Centro Católico en alguna sección de las ya formadas y vista la imposibilidad por la disparidad de opiniones, cosa natural, entre los miembros de la Sección de Cultura y las del nuevo grupo, y previa diversas discusiones, se opta por crear una sección que se llamará Alpha 63 y tendrá por delegado en la Junta al Sr. Flores».

El grup promotor de la nova secció estava constituït per:

President: Ramon Miró

Vicepresident: Salvador Tortosa

Secretari: Joan Miró

Tresorer: Francesc Amorós

Vocal de Cultura: Joan Torres

Vocal de Teatre-Cine: Joan Soto.

Comissió de cultura: Joan Torres, Joan Josep Artells, Santiago Pol, Francesc Diví, Joan Bordas.

Comissió de Teatre-Cine: Joan Soto, Miquel Leida, Enric Flores, Fèlix Puig, Eduard Fusté.

Amb la incorporació d'Alpha, la programació teatral del Centre Catòlic va quedar pràcticament doblada: a les representacions previstes per la Secció de Teatre i el quadre escènic s'hi van sumar

les dues que el grup Alpha va incorporar, *Les arrels* i *Situació bis*. A més, amb les habilitats d'en Fèlix Puig, el tècnic del grup, van millorar la tramoia: «L'any 63 el grup va participar en el Catòlic, i vam fer un quadre de llums nou dissenyat pel Sr. Casas, pare d'en Joan Casas. Entre ell, el Sr. Oliveras Gajo i la meva ajuda vam fer el nou quadre. Això ens va permetre instal·lar-hi per primer cop una bona il·luminació, tot i que només vam poder inaugurar una de les barres de llum de les cinc que havíem fet. Va ser una gran revolució, però vam haver de fer l'operació "bombilla", portant tots un parell de *bombilles* perquè ens en feien falta 70 i el pressupost no arribava.»

A partir del setembre, i amb les noves *bombilles*, es van dur a terme les següents representacions:

El dissabte 14 de setembre, *Les arrels*, d'Arnold Wesker, sobre la incomprensió i allunyament de la societat que pateix l'intel·lectual, a càrrec del grup Teatre experimental català, dirigida per Francesc Balaguer. Fou el primer Teatre Fòrum que organitzava Alpha.

Presentació de "Les Arrels" d'Arnold Wesker al Centre Catòlic el 14 de setembre de 1963. Ramón Miró dirigint-se al públic, amb Fèlix Puig, Joan Soto, E. Dachs, Enric Flores i Santiago Pol.

El 25 de setembre, dimecres, *Por salvar su amor*, de Jacinto Benavente, a càrrec de la Formació teatral Pitarra, organitzada per la Secció de teatre del Catòlic

El 26 d'octubre, dissabte, *Situació bis*, de Manuel de Pedrolo, que s'acabava d'estrenar al Romea en ocasió de les festes de la Mercè, pel grup Teatre experimental català, i promoguda per Alpha. *Situació bis* és una crítica a la hipocresia, a l'embriaguesa del poder,

és una denúncia de l'actitud moralitzant i conformista que es limita a canviar les actituds de les persones sense canviar les institucions.

Membres del grup Teatre Experimental Català, amb Manuel de Pedrolo i el director Francesc Balagué. Centre Catòlic el 26 d'octubre de 1963. A la dreta, l'escriptor al Centre Catòlic.

El diumenge 10 de novembre, *Todos eran mis hijos*, d'Arthur Miller, pel quadre escènic del Catòlic.

Finalment, el dia de Nadal la tradicional representació d'*Els pastorets*, amb una adaptació de l'acte primer feta per Ramon Miró i Joan Soto.

El teatre que proposava Alpha no era innocu. Deixaven paleses les seves tendències i que havien escollit el teatre com el mitjà que els era més propi per expressar-les.

Segueixen amb l'hàbit de sortides per fomentar l'amistat: a Montserrat, el 29 de setembre, sumant-se a la romeria parroquial; a Solsona-Olius-la Seu (12 d'octubre); al Castell de Montjuïc i passeig marítim, com a sortida de diumenge al matí (10 de novembre); visita al Monestir de St. Cugat (11 de novembre), i el 24 de novembre altra vegada a Montserrat per la col·locació de la imatge de la Mare de Déu de Bellvitge.

El dijous 7 de novembre, a las 22.30 h se celebrà un partit de Futbol Sala amb els jugadors del Barça a la pista del Catòlic. Arcas, Basora, Betancourt, Biosca, Buqué, Calvet, Furó, Font, Gonzalvo, Montrroig, Navarro, Segarra, Seguer, Pallàs, Rueda, Trías, Velasco,

Veloy... És òbvia la festassa que havia de suposar per a l'Hospitalet Centre la proximitat dels jugadors de més renom i, alhora, la feina que hi havia al darrere d'aquest esdeveniment de fraternitat esportiva.

L'esport no era l'eix de la seva activitat, però era normal que entre nois joves i amics s'organitzessin partits, especialment de futbol, i fins i tot que volguessin participar en alguna competició. A principis del grup, any 1963 i 1964, hi va haver un equip que jugava de tant en tant. Hi ha una fotografia dels jugadors equipats i acompanyats del president Ramon Miró. L'equip estava format per Enric Prat, Josep M. Garcia de la Fuente, Joan Bordas, Jaume Miró, Joan Miró, Ramon Español, Miquel Leida, Antoni Gendra, Joan Josep Artells, Joan Torres, Salvador Tortosa i Eduard Fusté. També es va crear un bon ambient entorn d'un equip d'handbol, al qual seguien en els seus desplaçaments. Hi jugaven: Dionís Unanue, Enric Prat, Carles Solé, Ramon Batet, Pere Belmonte...

Equips de futbol Alpha 63 amb en Ramón Miró al camp de l'Hospitalet, any 1963, i Equip de Handbol Alpha 63 amb Dionis Unanue, Enric Prat, Carles Solé, Pere Belmonte, Ramón Batet i d'altres a la pista del Centre Catòlic.

Futbol de Saló al Centre Catòlic. Betancourt del Barça rep la copa de guanyadors en presència de Ramón Miró i el Sr. Alfons Flores. Dia 7 de setembre de 1963.

Al setembre, aconseguen un dels objectius de tota entitat, un butlletí propi, *Boletín Alpha 63*, tot i que només en sortiran dos números, al setembre i a l'octubre del 1963. A l'editorial del primer, el president del Centre Catòlic, Joan Pañella, es felicita com a representant de l'entitat i els encoratja a donar nova vida al Centre. Hi col·laboren Ramon Miró, Alfons Flores, Salvador Tortosa, Joan Artells, Santiago Ortega. En Ramon hi publica l'escrit *Què és Alpha 63*, que ja ha estat comentat. A continuació es fa una crònica de les activitats d'Alpha 63 i de la composició de la primera Junta; el Sr. Alfons Flores, amant del teatre i vocal de teatre a la junta del Centre Catòlic, parla de la davallada de l'afició del públic al teatre i en busca les causes; Salvador Tortosa i Joan Josep Artells fan una crítica —que probablement no deuria ser del grat de la Junta— sobre la situació d'abandó deplorable al seu entendre en la qual estava la sala d'actes del Centre, i Santiago Ortega fa la crònica de la secció de Bàsquet.

A l'editorial del número d'octubre, un cop més reben l'enhorabona del Catòlic. Ara és mossèn Homar com a consiliari «Benvinguda sigui aquesta jovenalla que sota el nom d'Alpha 63 ha vingut entre nosaltres», i a continuació els recomana paciència i que busquin el consell dels vells. Ramon Miró hi fa un llarg comentari sobre l'obra *Les arrels*, que Alpha 63 havia presentat el 14 de setembre. Serena Rabinad comenta la recent excursió del 12 i 13 d'octubre a Puigcerdà; J. Sandro parla d'esports, i hi ha una entrevista al nou entrenador de bàsquet, Sr. Joan Torres. Però el *Butlletí* acabava amb una pàgina «Chismografia», pensada com una pàgina «*en la que el humor se mezcla con la noticia...*» N'hi hagué prou, però, amb un sola vegada. Aquesta pàgina revifà el malestar entre la Junta del Catòlic i l'Alpha 63 i fou, de fet, el desencadenant de la ruptura.

Els petits acudits de la Chismografia no haurien hagut d'arribar a ofendre seriosament, però eren petites agulles llençades per un grup de joves quasi acabat de crear i quasi acabat d'entrar, que segurament tenien necessitat de fer notar el seu esperit crític i contra el que tenien més a la vora, la Junta. I per part de la junta, acostumada a la pau interna, a la pau externa i al govern absolut, probablement no les va saber entomar, perquè eren les primeres que, venint des de dintre de l'entitat, es feien públiques.

Crítiques a la neteja, al desordre, al quadre escènic, alguna referència personal...

«El día de Situació Bis, "estos del Alpha"compraron dos escobas para barrer el escenario.. les preguntamos ¿para qué tantas escobas? ¿es que pensais barrerlo todo? Y nos respondieron, claro, hay tanto polvo...»

«El desorden de nuestra biblioteca requiere la presencia de un bibliotecario activo... pero siempre hay quien le gusta ocuparse precisamente de lo que no es la biblioteca...»

«Hay quien està empeñado en enseñar ¿no podria preocuparse también un poco en aprender?»

«Decimos esto, decimos lo otro... pero no decimos lo de más allá... porque preferimos callarlo...»

El tema es debat a la Junta del 21 de novembre. Malgrat les disculpes demanades per Ramon Miró i després d'una intensa controvèrsia reflectida a l'acta, acorden la suspensió de la publicació del butlletí d'Alpha i que el Sr. Alfons Flores, representant d'Alpha a la Junta del Catòlic, sigui substituït pel Sr. Oliveros.

A la reunió següent, del 27 de novembre Ramon Miró manifesta que Alpha 63 no pot acatar la decisió de suspendre la publicació, però la Junta es reafirma en la decisió. L'acta diu:

«la reunión tomó un cariz violento y podríamos decir "insolente". Se tacha a la Junta de Tribunal Militar, de fiscalizadores de su sección. Por fin el Sr. Oliveras les dijo que si se había tomado esta decisión debían acatarla, que la revista de momento no se publique y que dejen pasar la próxima Reunión General, a lo que el Sr. Miró respondió que si se suspendía la revista hasta dicha reunión, ellos por su parte debían suspender todas sus actividades del Centro».

La convivència dins del Catòlic es feia progressivament difícil. Alpha topava amb la mentalitat d'una part important de la Junta, més o menys oberta al català, però d'un ranci conservadorisme religiós, polític i social, i d'esquena al que significaven les noves formes del teatre experimental català. Tot i així, a la reunió de junta del 22 de gener del 1964 s'acorda

44) ALPHA 63: FETS I LLEGAT

«que la bisoña Sección Alpha 63, que desde su ingreso como tal en el Centro Católico ha venido desarrollando una valiosa actividad cultural a través de sus Cine Fòrum y Teatro Fòrum quede incardinada en la Sección de Cultura, la cual no dudamos recibirá un notable incremento».

El 26 de gener se celebra l'Assemblea General Ordinària de renovació de la Junta. I, tot i que Alpha 63 consta com una Secció del Centre que va donar comptes de les seves activitats, però no se li permet presentar candidats a la Junta. Ho interpreten com una censura. Pocs dies després, a l'acta del 7 de febrer del 1964 s'aprova ratificar l'extinció d'Alpha 63 com a secció del Centre.

«Seguidamente, y como complemento y aclaración del acta del 22 de enero de 1964, confirmada en la lectura de la Memoria en la Junta General Ordinaria y en contestación a la interrelación de que ha sido objeto por parte de determinado sector de socios respecto de la situación de la extinguida sección Alpha 63 así como al nombre de la misma, confirma mediante el presente acuerdo su total disolución en cuanto a Sección de la entidad y la suspensión por lo que respecta al nombre mismo.»

Des d'aquest moment i fins al mes de maig el grup es troba al carrer, altra vegada nòmades, fent reunions per bars o a casa d'algun dels membres. Van ser uns mesos de prova, fins i tot de risc de disgregació. Durant l'estada al Catòlic havien portat una activitat frenètica. El grup ha crescut molt de pressa, però sembla que hi ha poca participació, que la feina la fan uns pocs. A més, Ramon Miró, l'indiscutible cap de colla, detecta ja el cansament i símptomes de la malaltia. Van fer l'esforç, amb en Ramon al capdavant, per superar-ho. Van demanar «asil» al col·legi Tecla Sala, al director P. Luciano i al P. Robles per poder utilitzar el saló d'actes del col·legi per als actes públics. Foren acollits. Durant quasi dos anys, fins al mes de març de 1966, per a les reunions de grup, trobades informals, preparació dels actes públics, es trobaven pels bars del Centre, al Nin, al Maginet, a l'Stadium, a la Casa de l'Harmonia o a domicilis particulars.

3. Època a la sala d'actes del col·legi Tecla Sala, a partir del maig de 1964

Així, en una circular s'anuncia la represa d'activitats a la sala d'actes del col·legi Tecla Sala pel dia 24 de maig de 1964, convocant per al mateix dia una reunió general de socis per a l'elecció del Consell de Direcció, que queda de la manera següent:

President: Ramon Miró

Consellers: Carme Serra, Anna Maria Ginestà, Joan Miró, Ramon Padrós i Joan Soto.

Passada l'assemblea, s'envia una carta als socis, que transcrivim a continuació. És senyal de cansament, de poca participació, d'excés pes donada l'allau d'activitats i de negociacions polítiques...? La carta s'ha de llegir només en el context de la voluntat de superar el mal moment. En el fons hi ha un necessari replantejament organitzatiu de l'entitat, que respon a les dues necessitats de tota entitat que porta un període curt i els que van al capdavant veuen que totes les feines recauen damunt seu:

- definir amb claredat qui són els responsables últims de l'entitat i la possibilitat d'enquadrar el creixement.
- saber amb qui es compta, i urgir moderadament als socis al compromís i a la necessitat d'implicació personal.

Alpha 63

*Colegio R.R.D.D.P.P. SGDO CORAZON
HOSPITALET.*

Distinguido consocio.

como te fue notificado oportunamente, el domingo día 24 de mayo, se celebró en el salón de actos del Colegio Tecla Sala una reunión general del Grupo Alpha 63, en la cual se acordó, entre otras cosas, nombrar un "Consejo directivo", con el fin de señalar las directrices futuras del antedicho grupo.

Reunido el recién nombrado Consejo ha señalado los puntos que a continuación transcribimos, para tu conocimiento, como básico para la reorganización de Alpha 63 y que en un próximo futuro serán desarrollados en un reglamento interior que regirá para todos los asociados.

1. La marcha del grupo Alpha 63 debe ser llevada por todos los asociados, de tal forma que las iniciativas surjan de éstos, así como la

responsabilidad de su puesta en práctica. De donde, no interesa tanto la aportación económica de cada socio, como su aportación personal, sus inquietudes, en una palabra, su actuación directa.

2. Para llevar a término el punto anterior se han organizado distintas secciones que encuadran varias actividades, las cuales pueden ampliarse según las preferencias de los asociados y en consecuencia, cada socio deberá encuadrarse en alguna de estas secciones para poder integrar la categoría del socio activo. Los demás socios que no formen parte de estas secciones pasaran a denominarse protectores.

3. Los socios activos tendrán derecho de voto en todas las reuniones generales, así como en las de la sección de que formen parte. Asimismo tendrán entrada gratuita en todas las actividades organizadas por el grupo Alpha 63 excepto excursiones y actos especiales, en los que sin embargo obtendrán un descuento superior al de los demás y satisfarán una cuota de 20 Pts. mensuales. Los socios protectores obtendrán un descuento en los actos organizados por Alpha 63 y satisfarán una cuota de 20 Pts. al mes.

4. Las secciones creadas hasta el momento son: teatro, deportes, excursionismo, conferencias y exposiciones, cine Fòrum, música, publicaciones, sociología y estadística, sin embargo y a petición de los asociados pueden crearse muchas más. Para crear una nueva sección se requerirán un mínimo de dos individuos y la conformidad del Consejo Directivo, que deberá notificar a los demás asociados la apertura de la nueva sección.

5. Los integrantes de cada sección elegirán un Jefe de Comisión que será el responsable de los actos de la sección ante el Consejo Directivo. También elegirán un Secretario de Comisión responsable de la labor d Secretaría de la sección y que sustituirá al Jefe de Comisión en caso de faltar éste por cualquier motivo. Todos los proyectos deberán ser presentados por el Jefe de Sección al Consejo por escrito y con todos los datos necesarios. Asimismo, cada Sección deberá confeccionar una Memoria de cada Acto organizado que será archivada por el Consejo.

6. Las cuotas, tanto los socios activos como los protectores las harán efectivas en el Colegio Tecla Sala, en la persona del Sr. Conserje. Aquéllos socios que no estuvieran al corriente de pago no disfrutaran de los derechos citados, se cual fuera su categoría y el impago de tres meses consecutivos significará la baja automática.

7. El hecho de inscribirse en una determinada Sección condición indispensable para ser socio activo, no significa necesariamente obligación, sino solamente colaboración en lo que buenamente se pueda. Pero aquellos socios activos que muestren probada indiferencia hacia las funciones de la Sección de la que formen parte, po-

drán ser encuadrados por decisión del Consejo, en la categoría de socios protectores.

8. El Consejo deberá aprobar todos aquellos actos que las distintas secciones crean conveniente organizar, tendrá facultades para expulsar y admitir socios, crear nuevas secciones y suprimir las que no funcionen o entorpezcan la buena marcha del grupo. Se hará cargo de la tesorería del mismo.

9. El Consejo, según la última elección esta integrado por: Presidente: Sr. Ramon Miró. Consejeros: Srta. Carmen Serra, Srta. Anna M^a. Ginestá, Sr. Joan Miró, Sr. Ramon Padrós, Sr. Juan Soto.

Por último, nos dirigimos a ti, ya que en su día manifestaste el deseo d asociarte al grupo Alpha 63, por cuyo motivo en ésta reorganización hemos contado contigo. Esperamos tu rápida comunicación por medio de la ficha adjunta, puesto que nos interesa conocer la sección en que deseas formar parte, antes del día 13 del presente mes puesto que este mismo día será expuesta la lista de los elementos que forman cada sección y la fecha en que podrán reunirse para elegir Jefe de Sección, en el tablón de anuncios colocado en el colegio Tecla Sala.

De no recibir noticias tuyas, serás clasificado entre los socios protectores. Caso de que no desearas continuar en nuestro grupo te rogamos lo notifiques a efectos de orden interior, lo cual lamentaremos en extremo. Si tampoco deseas realizar esta notificación puedes darte de baja tu mismo automáticamente, no satisfaciendo la cuota durante tres meses consecutivos.

Como habrás comprendido todas estas medidas van encaminadas a conseguir que Alpha 63 sea una organización con un cariz distinto de las existentes, que quienes quieran venir con nosotros lo hagan atraídos por alguna actividad y con ánimo de colaboración y de sentirse responsables directos de las mismas. No es preciso repetir el carácter abierto que intentamos dar a nuestro grupo ni la facilidad, con que, como acabas de ver, puedes deshacer de él caso de no interesarte, ya que si por un lado precisamos de ti para seguir adelante, lamentaríamos mayormente una permanencia forzada por las razones que fueren.

Esperando tus prontas noticias, se despiden tus amigos.

El Consejo Directivo de Alpha 63.

Hospitalet del Llobregat, junio 1964

En resum, proposen criteris organitzatius de sentit comú:

- distinció entre «soci actiu» i «soci protector», que ajudarà a saber amb qui es compta.

48) ALPHA 63: FETS I LLEGAT

- creació de seccions: tots els socis actius han de formar part d'una secció: teatre, esports, excursionisme, conferències, exposicions, cinefòrum, música, publicacions, sociologia i estadística.

Es proposa un reglament de règim intern, que no es va arribar a concretar mai i una enquesta, que posa de manifest la mateixa preocupació i que s'envià a tots els socis, l'1 de juny, una setmana després. L'enquesta parla de «*desinterés del asociado*» i «*si existe el espíritu de cohesión suficiente para garantizar la continuidad de Alpha 63 en un plazo relativo*». No es té coneixement de cap resposta. Probablement seria iniciativa d'algú en particular sense acord col·lectiu previ. La poca «verticalitat» del grup feia possible iniciatives o propostes com aquesta. Precisament l'autor de l'enquesta, amb més o menys fortuna, intentava posar remei a l'evident falta d'organicitat.

01/06/64, Encuesta

Tu, personalmente, crees poder ser útil al grupo? Indica en qué aspectos podrías responsabilizarte?

Uno de los supuestos fundamentales de Alpha 63 es su carácter de apertura y proyección sociales.

¿Crees que el desinterés del asociado puede dar origen a minorías?

¿Cómo crees que debe combatirse tal desinterés?

Señala con una cruz en calidad de qué prefieres intervenir en cada una de las siguientes actividades:

TEATRO	Espectador Organizador Actor
DEPORTE	Espectador Organizador Participante
VISITAS CULT.	Espectador Organizador
BIBLIOTECA	Lector Organizador
DISCOTECA	Oyente Organizador
PUBLICAC.	Lector Colaborador

CINE	Espectador Organizador
MÚSICA	Auditor Organizador
CONFERENCIAS	Organizador Oyente
EXCURSIONES	Participante Organizador
FESTEJOS DIV.	Organizador Participante

*Nota: El cuestionario contestado es perfectamente anónimo.
El resultado global de la encuesta se dará a conocer individualmente a cada asociado por medio de una publicación que la sección SOCIOLOGIA Y ESTADÍSTICA remitirá oportunamente.
La presente encuesta goza absolutamente de la previa aprobación del Consejo.
Sección de Sociología y Estadística.
Delegado:*

SECCION DE SOCIOLOGIA Y ESTADÍSTICA

Encuesta "epsilon"

Atravesamos de nuevo una situación crítica. Aquí tratamos de recoger los datos que indiquen hasta qué punto existe entre nosotros el espíritu de cohesión suficiente para garantizar la continuidad de Alpha 63 en un plazo relativo.

Tu mejor colaboración en este aspecto consiste en la respuesta consciente y razonada al siguiente

CUESTIONARIO

¿Qué aspecto te preocupa más de Alpha 63 en la actualidad?

¿A quién crees que Alpha 63 puede ser más necesaria?: a nosotros a la ciudad?

¿Crees que existen motivos fundados para continuar este movimiento? Razones principales.

¿En estos momentos responde Alpha 63 a lo que esperas de ella?

¿Opinas que hallada la forma de poseer un local propio será más viable la subsistencia de nuestro grupo?

¿Puedes sugerir alguna idea con respecto a algún posible local?

¿Estas en condiciones de explicar convincentemente las finalidades de Alpha 63?

Señala a tu juicio cuáles son los defectos capitales de Alpha 63 como grupo.

Asimismo, ¿observas alguna cualidad? Cítala.

50) ALPHA 63: FETS I LLEGAT

*¿Estás al corriente del actual sistema de funcionamiento de Alpha 63?
En caso afirmativo ¿sugieres alguna modificación?*

Si sempre la mort d'un company jove afecta els membres de tot equip, en aquesta cas doblement, perquè el Ramon Miró era el referent del projecte. Després d'una malaltia de mesos, i en un moment de debilitat del grup, als 24 anys mor, el dilluns 17 d'agost del 1964. Tot just al mes de juny, ell mateix escrivia la carta de principis a la qual hem fet referència, i mor a l'agost! No els toca més remei: o abandonen o decideixen tirar endavant. I escullen la segona opció, conscients, a més, que seria la voluntat del company desaparegut.

Aquest és el sentit d'aquesta carta, aparentment tan escueta, de dol contingut.

*Alpha 63,
Colegio Tecla Sala
HOSPITALET.*

Distinguido consocio:

parece ser, como observarás si te paras a repasar el curso de los acontecimientos, que Alpha 63 es puesto a prueba cada vez en forma más dura y tenaz. El fallecimiento de nuestro joven presidente ha hecho tambalear por primera vez seriamente la continuidad de nuestro movimiento. Nos hemos quedado sin director, es cierto; todos reconocemos que sin él Alpha 63 no hubiera existido, pero el hecho es que existe y que ha tenido y esto es lo más importante, honda repercusión en nosotros y en nuestra localidad.

Hace ya año y medio que estamos integrado en este grupo, año y medio que compartimos nuestras inquietudes y el mérito de nuestra labor lo demuestra la cantidad e indiscutible calidad, reconocida por amigos y enemigos, de nuestros actos. Ciertamente, esto tiene un formidable valor porque este continuo avanzar sin retroceder jamás, siempre fieles a nuestras ideas, ha sido hecho, en todo momento, frente a la incomprensión de os que más podían y debían ayudarnos.

Pero este año y medio de constante batallar, de mantenernos más unidos que nunca en os momentos críticos, de esfuerzo para conseguir lo que parecía justo a nuestras aspiraciones, no ha pasado en vano, sino que poco a poco pero firmemente ha ido forjando nuestra personalidad. Sabemos lo que queremos y a dónde vamos.

Todo esto nos impulsa, nos anima y casi nos obliga a seguir adelante. Alpha 63 seguirá en la brecha fiel a los principios que hicieron necesaria su existencia.

Ahora, tras esta etapa de relativa inactividad, debida a las múltiples circunstancias adversas que nos han sacudido y que tu ya conoces, Alpha 63 ha reemprendido con entusiasmo sus actividades. Una vez más te recordamos que necesitamos de ti.

Tus amigos.

LA COMISION.

4. Local del carrer de l'Església, 40, de les franciscanes i Col·legi de Fàtima

A començament de l'any 1965, les germanes franciscanes del Col·legi de Fàtima els deixen el petit local del carrer de l'Església, 40. És un espai petit però suficient per fer-hi les reunions de la Junta. El pare de Miquel Leida en farà l'arranjament, una barra de bar, tot molt acollidor i en Fèlix Puig la il·luminació durant uns dies de permís del servei. Finalment, poden obrir-lo al públic al març del 1966. A partir d'ara serà la seu social d'Alpha fins, més o menys, al 1968, després que des de feia temps utilitzessin de manera habitual com a lloc de reunió i activitat pública el teatre i les sales del Casino.

Estan sortint d'un atzucac. Fins ara han funcionat com a equip, amb molta llibertat personal i, alhora, amb molta cohesió de grup. La cohesió humana i ideològica la donava la personalitat excepcional del Ramon, i hi havia més valors que ideologia, per això era fàcil arribar a acords en els temes fonamentals. Sense el Ramon caldrà continuar en aquesta línia. La ideologia es concreta en els espais on es decideixen quines obres de teatre, pel·lícules a programar, conferències, contactes. Així, sobre la marxa, es defineixen prioritats, estratègies, model de lluita contra la dictadura. En Jaume Miró, que junt amb Joan Soto, Enric Flores i Miquel Leida estigué al nucli del grup, assegura que mai hi hagué conflicte. Era fàcil posar-se d'acord sabent que comptaven amb la confiança personal i política del grup.

Un cop més, després d'un temps de replantejament, reprenen la iniciativa i les activitats públiques de música, cinema, excursions, etc. amb un ritme de pràcticament cada cap de setmana, i ho faran amb el seu estil de no parar. El grup torna a estar segur de si mateix, més cohesionat. El programa del mes de novembre n'és un prova:

- . el dissabte 31 d'octubre, sessió comentada de jazz clàssic a la sala d'actes del Col·legi Tecla Sala.
- . el 7 de novembre, també dissabte, Cinefòrum, amb la projecció de *El cuirassat Potemkin*. Alpha va explicitant el seu

- major grau de crítica social i compromís polític.
- el dissabte 21, sessió de cine documental.

Fèlix Puig, el tècnic del grup, explica la precarietat de mitjans: «Vam fer el Potemkin en una aula del col·legi Tecla Sala. Jo era l'encarregat de les projeccions, primer amb un sol projector, i per no haver de tallar la pel·lícula al canviar de bobina en vaig aconseguir un altre de la Falange. Però no va servir. Després el Sr. Josep Oliveras Gajo del Centre Catòlic em va proporcionar un aparell que ell s'havia inventat per tenir dues bobines d'entrada i en un moment donat s'havia de fer un "empalme" ràpid de la pel·lícula. Funcionava bastant bé però, si et descuidaves una mica, la pel·lícula que anava passant queia a terra i es fotia un embolic de mil dimonis que costava molt de desfer.»

Durant aquest llarg període d'incerteses i reafirmació, les excursions segueixen sent un dels millors mitjans de convivència i consolidació. Encara amb en Ramon Miró, havien anat a Peníscola (el 28 de juny de 1964) i després, el diumenge 15 de novembre del mateix 1964 a Santa Fe del Montseny per Cardedeu, Sant Celoni, Campins; el 3 de gener del 1965 a la Molina, i a la primavera surten a Santa Creu d'Olorda.

Però Alpha es va inclinant progressivament pel teatre o, en general, per les arts escèniques: teatre, mim, cançó, portant artistes de fora... entorn de les quals organitza debats, conferències... En una entrevista a la premsa, de la qual queda constància a l'opuscle dels 25 anys, confessen que «*Concentramos nuestro esfuerzo de una manera especial en el teatro*» i que la seva aspiració es «*Cuidar de manera especialísima el teatro. No buscamos éxitos espectaculares sino una eficaz labor interna.*» Ho diuen després de recordar altre cop els objectius fonamentals de l'entitat. Poc temps després, creen la seva pròpia companyia, que assolirà una activitat i importància notables.

«ALPHA 63 va ser creat l'any 1963 amb l'objectiu d'encaminar la joventut... (...)... Però donant-se compte que el que podria tenir més rel·ligada la seva joventut a l'objectiu anhelat era el teatre degut segurament a l'exigència d'un esforç personal i de camaraderia, un grup de joves, especialment universitaris, s'agruparen en una sec-

ció de Teatre Experimental Català, especialment aquelles de major transcendència contemporània.

»Al final de cada representació la seva comissió d'estudi organitza i dirigeix una discussió que ajudi a copsar la significació de es obres que representen i de les tendències de cada autor.»

Van buscar ajuts de fora, de gent del teatre. Van apuntar molt alt, cap a l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, de tanta anomenada en aquell moment, i cap al seu director, en Ricard Salvat, i la van encertar.

Commemoració IV centenari Shakespeare

El IV centenari del naixement de Shakespeare era una ocasió magnífica per explicitar davant els amics aquest decantament. En Joan Miró va a buscar Salvat per prendre part en els actes previstos per la commemoració. Per a l'Alpha, aquells actes havien de ser la presentació de la seva vocació dramàtica. Demostrant una envejable capacitat d'organització no van escatimar esforços muntant unes jornades de luxe, que havien de contrastar amb el sostre baix, menestral i reprimit, de la cultura de l'Hospitalet dels seixanta. Quatre conferències amb prestigiosos crítics i poetes, il·lustrada la primera d'elles amb fragments de les obres de Shakespeare, muntats per la Companyia Adrià Gual i les altres amb tres projeccions.

Tertúlia al Bar Nin després de la conferència de Ricard Salvat en el cicle "Commemoración IV Centenario de W. Shakespeare". Miró, Artells, Salvat, Codina i Campmany. 28 de novembre de 1964.

Tots els actes es van celebrar a la sala d'actes del Col·legi Tecla Sala. El programa fou el següent:

El 28 de novembre, dissabte, conferència Introducció a W. Sha-

Shakespeare, un contemporáneo nuestro, a càrrec de **Ricard Salvat**. Durant la conferència es van introduir fragments de dues de les obres de Shakespeare: *Trabajos de amor perdidos*, segons l'adaptació de Ricard Salvat i *El mercader de Venècia*, versió catalana de Josep M. de Sagarra, muntats per l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual o Companyia Adrià Gual. Hi varen intervenir Pepa Palau, Pilar Aymerich, Pep Montanyès, Adrià Gual i altres.

Conferència de R. Salvat al Col·legi Tecla Sala en el IV Centenari de Shakespeare. Ricard Salvat, Maria Aurèlia Campmany i Joan Miró. 28 de novembre de 1964.

El dilluns 7 de desembre, conferència La temàtica de Shakespeare en el cine de creació, a càrrec de **Miquel Porter**, historiador i crític de cine, amb la projecció posterior de *Romeo y Julieta y las tinieblas*, de Jiriweysch, comentada pel conferenciant.

El dissabte 12 de desembre, conferència La transcripción cinematográfica de Shakespeare, a càrrec de **Jaume Picas**, realitzador de TVE i crític cinematogràfic de la revista *Fotogramas*, i projecció d'*Otelo*, d'Orson Welles.

Dissabte 19 de desembre, conferència El teatro histórico de Shakespeare, a càrrec de **Frederic Roda**, director i crític teatral i promotor cultural, i projecció de *Julio César*, de Mankiewicz.

Festival de la cançó catalana i "Els altres catalans"

Entremig d'aquest dens cicle, el dissabte 5 de desembre van organitzar una conferència de **Paco Candel** sobre el llibre *Els altres catalans*, que acabava de publicar i el diumenge 6 de desembre el **Primer Festival de la cançó catalana**.

Full de mà de la conferència de Paco Candel sobre "Els altres catalans" a la sala d'actes del Col·legi Tecla Sala el 5 de desembre de 1964.

La conferència de Paco Candel era de les primeres vegades que a l'Hospitalet, ciutat d'immigració, es reflexionava sobre el fenomen que havia de ser la seva més definida senyal d'identitat. I ho feia de la mà del que havia de ser també el gran referent del «català-charnego», segons ell mateix es definia, regidor de Cultura de l'Hospitalet al cap d'uns anys. Paco Candel mai va pontificar ni es considerava un teòric. Fou, en canvi, el millor fotògraf de la realitat i, sobretot, d'aquells aspectes de la realitat que ajuden a superar les contradiccions. Els altres catalans era ja en aquell moment la fotografia del que havia de ser l'Hospitalet.

Paco Candel signant llibres, amb Joan Miró i Joan Soto. A la dreta, Candel parlant amb l'autoritat governativa per obtenir el permís per començar la conferència.

Per a l'endemà de la xerrada de Candel, havien programat el **Primer Festival de la cançó catalana** de l'Hospitalet. Era l'Alpha

63 que ens acostava per primer cop al fenomen de la Nova Cançó. Se celebrà al cine Rambla a les 11 del matí amb un molt notable èxit. Cantaren membres d'**Els setze jutges**, d'**Els quatre gats**, d'**Els xerracs**.

Havien pogut organitzar-lo gràcies al suport de Joan Ballester Canals, intel·lectual vinculat al nacionalisme català i que acabava de guanyar el Premi de la Generalitat als Jocs Florals a l'exili, celebrats a Montevideo. Ell va fer possible els contactes i la celebració.

M. Carme Canal, responsable del festival des de l'Alpha, explica una anècdota de il·lustra la seva precarietat de mitjans: «...moments abans de començar vam veure que faltava un orgue i vaig sortir corrents a la parròquia de Sant Josep. En aquells moments, el rector estava confessant i jo em vaig agenollar al confessor i em va dir "què vols, filla?" i jo li vaig dir que volia un orgue. Reia i va dir que mai li havia passat res igual. I amb una furgoneta el vam traslladar al cinema. I tot va anar bé, sense que el públic se n'assabentés.»

Aquesta relació va fer possible que ben aviat Alpha organitzés els dos festivals de Mim, l'agost del 1966 i l'octubre del 1967, en els quals, junt amb el Joglars per primera vegada, van tornar a participar membres de la Nova Cançó.

Immigració i cultura catalana, d'aquesta forma Alpha 63 posava sobre la taula els dos principals referents sobre els quals havia de bascular el model cultural i de convivència a l'Hospitalet. De fet, era tot un programa.

Es tancava així l'any 1964.

L'especial relació amb Ricard Salvat

Des d'aquell moment, la relació amb Ricard Salvat es féu continuada i fluida. La relació professional acabà sent també d'amistat. Ell fou el motor i l'ànima externa del grup, qui els posà en contacte amb altres grups i, fins i tot ja desaparegut Alpha, continuà vinculat a les persones i, professionalment, a partir de 1975, com a director de l'Escola d'Estudis Artístics, com veurem més endavant.

En el seu escrit del 28 de setembre de 1993 a la publicació *Fa trenta anys, Alpha 63*, diu:

*«Recordo molt bé el dia en què en el mateix sofà, que ara tinc davant la meua taula de treball, s'asseien els dos germans Miró i Balagué, Joan i Jaume i, si no m'erro, Joan Josep Artells. (...) Abans havia conegut en Joan Miró que m'havia contactat per prendre part en una Commemoració que recordava el IV Centenari del naixement de Shakespeare (...). Vaig seguir el cicle i també una inoblidable conferència de Francesc Candel sobre el seu llibre *Els altres catalans*. Tenir la sort d'escoltar a l'Hospitalet les reflexions que sobre els immigrants va fer Paco Candel, va ser un privilegi...»*

*»Poc després de la conferència de Candel és quan em vingueren a veure els germans Miró i Joan Josep Artells. Vaig adonar-me de seguida que, malgrat la seva joventut, tenien una gran intel·ligència, sensibilitat i moltes, moltes ganes de fer coses i, sobretot, de remoure la seva ciutat, endormiscada com estava en el camp de les activitats culturals. Estimaven pregonament la seva ciutat i volien convertir-la en una realitat molt diferent del que aleshores era. La veritat és que el temps, que sol posar les coses al seu lloc, els ha donat la raó. En aquells anys va venir sovint a parlar amb nosaltres l'amic Joan Soto. Volien demanar consells i orientació. Joan Miró acabà matriculant-se a l'EADAG i varem convertir-nos, finalment, en bons amics. Ell es va enfrontar valentament a les intrigues que en aquells temps hi havia a l'Escola i em va voler acompanyar en una de les empreses més boniques en què vam participar en aquells anys inoblidables. Ens referim a la "no" estrena de *Kux, my Lord*, de Josep María Muñoz Pujol al Festival Cero de Sant Sebastià l'any 1970, on la prohibició de representar aquest muntatge va comportar que s'interrompés el Festival. Una data històrica per al teatre independent, una fita que marcaria, per sempre, el teatre peninsular. Voldria dir que Joan Miró feia una actuació extraordinària en aquest espectacle, on va treballar al costat d'actors com: Joan Borràs, Joan Vallès, —l'hospitalenc—, Joan Matas, Roger Ruiz, Montserrat García-Sagués, Maria Jesús Andany, Enric Majó, Josep Ruiz Lifante, Albert Socias i un llarg etcètera. Malauradament, Joan Miró no va voler continuar fent teatre.»*

En Joan Soto ho confirma amb aquestes paraules:

«El temps de l'Alpha ens va crear vincles importants i teníem molt d'interès en el treball de l'EADAG. L'any 70 en Ricard havia d'estre-

nar Kux, my Lord! O les metamorfosis reaccionàries, a Sant Sebastià. La censura va ser ferotge i no va ser possible, però en Joan Miró va fer-li costat fins a l'extrem d'interrompre el festival.

»Als anys 71-73, abans de l'Escola, ens trobàvem o coincidíem sovint per parlar. Recordo les sortides a Sitges amb motiu del Festival de Teatre, també durant les vacances a la casa d'estiueig d'en Joan (Miró) també a Sitges amb la canalla dels tres matrimonis, les xerrades a l'eixida de casa dels meus pares al carrer Església. Fruit d'aquests moments compartits es va configurar el pla de treball que posteriorment es convertí amb el projecte del Patronat.»

Només va subratllar aquest aspecte de la relació del grup amb en Salvat perquè la influència en el pensament i en valors, si va acompanyada d'afecte i relació personal, és més estable, i en aquest cas ho va ser. Anna M. Vilanova parla de sopars, de compartir aspectes de la vida quotidiana, de celebracions en comú, i que va ser una relació cordial i duradora.⁵

Malgrat el seu decantament pel teatre, Alpha no abandona les altres activitats. Març i abril del 1965 estaran dedicats al cinema. El març amb dues conferències, el diumenge 5 de març s'anuncia a *El Correo Catalán* i a *La Vanguardia* la celebració d'una taula rodona sobre El cinema a Barcelona, amb la participació de Romà Gubern, Vicente Aranda, Camino, López Llaví, Kirchner, Rovira Beleta, a la Biblioteca de la Caixa. El diumenge següent, nou anunci a *El Correo Catalán* d'una conferència per al dia 13 de març sobre Cinematografia catalana, que anirà a càrrec de Miquel Porter i G. Huarte a la sala d'actes del Col·legi Tecla Sala. La conferència es va repetir el dimecres dia 22 també a la Biblioteca de la Caixa. I dues sessions de Cinefòrum, els dissabtes 10 d'abril, a la UEC projecció de *La muerte de un ciclista*, de J. A. Bardem, comentada

³ Anna M. Vilanova explica que en ocasió d'una festa familiar (dia 31 d'agost, de Sant Ramon, sant de la mare de Joan Soto), a l'hora del cafè, i amb tota la família reunida, va aparèixer en Salvat per resoldre un tema del Patronat de Cultura amb en Joan. Quan van acabar, en veure que jo llegia *Noche de guerra en el museo del Prado*, d'Alberti prologat per ell mateix, li va escriure com a dedicatòria «Per Anna M. Vilanova, aquest resum d'un treball meu fet a Roma. Amb amicitat, Ricard Salvat, dia de Sant Ramón, de l'Any Internacional de la Dona, l'Hospitalet..»

per Enric Ripoll Freixes; i el 17 d'abril, al local d'Alpha, projecció de *Viva Zapata*, d'Elia Kazan, comentada per Miquel Porter.

El Cinema a Barcelona, trobada de directors i crítics de cinema a dreta i esquerra, al fons la gent de l'Alpha. Biblioteca de La Caixa el 5 de març de 1965. A la dreta, Miquel Porter, després de la projecció de "Viva Zapata" de Elia Kazan amb Joan J. Artells i Joan Miró, al Col·legi Tecla Sala el 17 d'octubre de 1964.

Per les Festes de Primavera del 1965, el 22 de maig, dissabte, tenen l'atreviment de portar la **Coral Sant Jordi**, amb Oriol Martorell de director. El concert serà al Saló de Plens de l'Ajuntament. Han passat 25 anys des que la Sant Jordi va venir per primer cop de la mà dels Amics de la Música i ara té ja el renom de ser un dels cors de més reconeixement artístic de Catalunya.

Cartell del concert de la Coral Sant Jordi, organitzat per Alpha 63 i l'UEC al Saló de Plens de l'Ajuntament. 22 de maig de 1965.

Alpha 63, companyia de teatre

Es decideixen, finalment, a esdevenir quadre escènic. Sota la guia de Ricard Salvat, estaran més o menys vinculats a l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual. En el programa de mà, Enric Company celebra el pas d'Alpha a Grup de Teatre.

«Alpha ha complert ja dos anys. Durant els seus dos anys d'existència, Alpha 63 ha passat de ser un grup de vuit o deu persones a un d'uns cent... (...) Avui constatem que Alpha 63 passa a ser un grup de Teatre per tal d'exercitar en l'ambient de la nostra societat una funció social d'elevació cultural... Això no és cap reculada ni és abandonament de cap línia... és l'afirmació d'unes inquietuds que el grup ha portat...»

Homes i No

Com a presentació pública de la nova companyia varen escollir una obra carregada d'ideologia i simbolisme: *Homes i no*, de Manuel de Pedrolo. L'estrena fou el dissabte 17 de juliol de 1965, al Teatre de l'OJE de l'Hospitalet, a L'Harmonia. Dirigida per Josep Montaner, hi participaven, Joan Soto, Joan Miró, Elisabet Flores, Enric Flores, Maria Dolors Sala, Antoni Gendra i Carme Canal. Hi van col·laborar J. J. Artells, Enric Company, Jaume Miró, Ricard Salvat, J. M. Ferrater Mora, Francesc Vallverdú, Manuel de Pedrolo. En el programa, Joan J. Artells feia la presentació del nou grup de teatre i del perquè de l'obra.

Carme Canal, Joan Soto i Antoni Gendra. Estrena a la Sala de Teatre de la O.J.E. de l'Hospitalet. A la dreta, cartell de l'estrena el 17 de juliol de 1965.

Presentació del grup teatral Alpha 63.

Homes i no, de M. de Pedrolo.

Aquests papers pretenen ser una mena d'introducció a l'obra que el nostre novell grup de teatre ha escollit per aparèixer per primera vegada darrera del teló.

L'obra escollida és de l'autor ja conegut per nosaltres, Manuel de Pedrolo. El seu tipus de teatre no és precisament el que pot qualificar-se de fàcil i agradable. Per al contrari, exigeix un esforç, un nivell d'atenció i una actitud de reflexió especulativa que no tothom està disposat a atorgar a un espectacle. D'altra banda, la temàtica de l'autor recull una sèrie d'inquietuds transcendentals que no es poden assimilar precisament al mot "agradable". Però paral·lelament aquesta atenció intel·lectual es veu compensada per el caire paramètric que s'observa com a constant al llarg de tota l'obra dramàtica d'en Pedrolo. És a dir, que l'autor deixa, dins de la categòrica uniformitat temàtica un element discriminador que permet recollir les posicions i punts de vista més variats i canalitzar-los, conduint-los tots al bell mig de la qüestió fonamental. Per aquesta raó les obres d'en Pedrolo porten obertament a la polèmica.

Per tal de contribuir d'entrada a la polèmica que suscita des del primer moment "Homes i No" hem recollit en aquests papers la opinió de tres autoritats indiscutibles i força conegudes dins dels camps de la filosofia, la poesia i el teatre: Josep M. Ferrater i Mora, F. Vallverdú i R. Salvat. S'inclou tanmateix una entrevista amb l'autor, un article del director de l'obra i juntament amb una al·lusió a l'actual conjuntura del nostre grup s'afegeix una visió del gènere al que pertany l'obra.

Els comentaris de Ferrater Mora i Vallverdú en el mateix programa de mà emfatitzaven el caràcter compromès de l'obra.

*HOMES i NO és una obra simbòlica. Els personatges són simbòlics, les reixes són símbols. **No** és un símbol. En les èpoques inestables el «no» és la condició del «sí». Naturalment el «sí» no és encara una realitat; és només una esperança: l'esperança de l'alliberació. La lluita dels personatges per a negar **No** sembla de moment inútil, i per tant desesperada. Però la lluita no és completament negativa... (J. M. Ferrater Mora)*

*«En aquesta obra la lluita es polaritza entre la llibertat i la No-llibertat (d'aquí el nom del personatge **No**), entre les forces alliberadores de l'home i les forces de l'opressió, de l'alienació. El tema, doncs, és important i es situa, de fet, en el centre del gran combat que sosté la humanitat avui contra allò que dificulta el seu desenvolupament.» (F. Vallverdú)*

Pocs dies després, Alpha remet una nota d'agraïment a Ferrater Mora per les seves paraules

«ALPHA 63

L'Hospitalet 24 de juliol de 1965

Apreciat Sr. D. Josep Ferrater i Mora:

com podrà observar li transmetem un exemplar del fascicle al qual vam publicar l'article que li havíem demanat a propòsit de l'obra d'en Pedrolo Homes i no.

També hi han articles del poeta Francesc Vallverdú i del director i escriptor teatral Ricard Salvat, així com les respostes a unes preguntes adreçades a en Pedrolo.

Res més sinó remeciar-li una vegada més l'atenció que ha tingut amb nosaltres escrivint-nos aquest article.

Afectuosament el saluden en nom del grup ALPHA 63

Jaume Miró i Joan Josep Artells.»

Homes i no circulà encara diverses vegades per altres escenaris. Hi ha consignats aquests:

- el dissabte 7 d'agost, al Club Pimpinela, plaça Espanyola.
- el 10 d'agost, dimarts, al Prat, al Centro Artístico y literario Cervantes.
- el diumenge 3 d'octubre, a Terrassa, a l'auditorium Amigos del Arte, portat per les Juventudes Musicales de Terrassa.
- el dissabte 12 de febrer de 1966 a Sant Just Desvern, a la Saleta de Música de l'Ateneu.

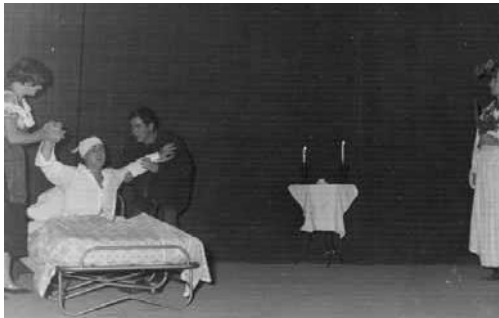
Les tres peces curtes

L'èxit d'*Homes i no* i la relació habitual amb l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual els donà una certa carta de naturalesa entre el sector d'escriptors, artistes i intel·lectuals que s'hi movien al voltant. Seran dels assidus a la Cúpula del Coliseum, en aquell moment lloc de trobada d'aquella «intel·ligència» que es movia entre l'avantguardisme, el nacionalisme i la resistència política. És des d'allà que Pedrolo els suggereix el contacte amb Tolouse. I per ser representats allà preparen tres curts.

Es tracta de tres peces, que estrenaren a la Cúpula, amb el tema comú de les relacions entre i a dins dels grans col·lectius socials:

- *Dos quarts de cinc*, de M. Aurèlia Capmany, tracta de la

- convivència al si de la classe burgesa
- *Allí on neixis tan se val*, de Ricard Salvat, al si de la classe treballadora
- *Conversió i mort d'en Quim Federal*, de Salvador Espriu, la convivència des del seu estil crític i irònic.

Sobre aquestes línies, Elisabet Flores i Joan Miró. "Allí a on neixis tant se val". A la dreta, Maria Rosa Jacquemot i Antoni Gendra. "Dos quarts de cinc". A baix, Miquel Leida, Mercè Massot, Joan Miró i Francesc Diví. "Conversió i Mort d'en Quim Federal".

Actuaven Lissi Flores, Antoni Gendra, Mercè Massot, Miquel Leida, Joan Miró, Francesc Diví, Joan J. Artells, sota la direcció de Josep Montaner i el Muntatge d'Enric Flores.

El representaran també a la sala de Música de l'Ateneu de Sant Just Desvern, el dijous 23 de setembre de 1965, i al Primer Festival del Nuevo Teatro Español, al Prat, a l'Agrupación Cervantes de Juventud Unida Pratense.

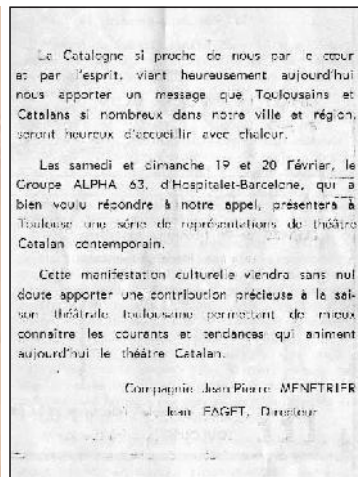
Toulouse, febrer del 1966

Sens dubte, l'actuació estel·lar d'Alpha en relació amb el teatre fou la seva anada a Toulouse el febrer del 1966. La sortida tenia

una forta significació política de solidaritat amb els exiliats catalans. Van trobar la manera de fer-se invitar i els de Tolouse ho acceptaren amb especial emoció com a gest de solidaritat. La preparació anà a càrrec de Miquel Galceran i Jaume Miró. La invitació oficial va venir posteriorment a través de la Federation Nationale des Sociétés Francaises de Théâtre Amateur i de la companyia Jean-Pierre Mentrrier i el seu director, Jean Faget. Òbviament s'hagueren de formalitzar tots els tràmits i permisos al Consolat espanyol a Tolouse.

S'acordà que les representacions serien al Théâtre du Taur, el dissabte 19 a la tarda i el diumenge 20 al matí. El dissabte es representaria *Homes i no* i el diumenge, el tres curts *Dos quarts de cinc*, *Allí on neixis tan se val* i *En Quim federal*, amb el mateix repartiment i direcció que havia tingut en les anteriors representacions. Amb ell viatjava M. Aurèlia Capmany, autora d'una de les tres petites obres, en canvi en Pedroló no hi va poder anar perquè la policia li havia retingut el passaport.

Alpha 63 a Toulouse. Programa de les representacions. 1966. Escrit de Jean Faget, Directeur de la Compagnie Jean-Pierre Mentrrier, presentant Alpha 63. 1966.

Jean Faget, en nom de la companyia ho anunciava així:

«La Catalogne si proche de nous par le coeur et par l'esprit, vient heureusement aujourd'hui nous apporter un message que Toulousains et Catalans si nombreux dans notre ville et région, seront heureux d'accueillir avec chaleur.

»Le samedi et dimanche 19 et 20 Février, le Groupe ALPHA 63, d'Hospitalet-Barcelone, qui a bien voulu répondre a notre appel, présentera a Toulouse une serie de représentations de théâtre Catalan contemporain.

»Cette manifestation culturelle viendra sans nul doute apporter une contribution précieuse a la saison théâtrale toulousaine permettant de mieux connaître les courants et tendances qui animent aujourd'hui le théâtre Catalan.

*Compagnie Jean-Pierre MENETRIER
Jean FAGET, Directeur»*

La premsa francesa se'n van fer un notable ressò amb el titular

«LA TROUPE 'ALPHA 63' DE BARCELONE AU THEATRE DU TAUR, LES 19 ET 20 DE FEVRIE (...)

Les catalans de Tolouse, ceux de la Catalogne espagnole comme ceux de la Catalogne française sauron certainement gré a M.Jean Faget, animateur de ce projet de leu permettre d'assister « á domicile » a ces séances de théâtre catalan contemporain avec des artistes du théâtre experimental qui on déjà obtenu de légitime succès a Barcelone... (...) Les organisateurs, desireux de voir le théâtre du Taur rempli de catalans à l'occasion de cet événement, se proposent d'offrir au public des prix a la portée de toutes les bourses.»

En aquelles circumstàncies, a més, representar texts que parlaven de la llibertat, de la lluita contra el poder o de la convivència suposava una notable valentia i un doble risc. Era la primera vegada que una companyia nostra actuava pels exiliats i va despertar totes les emocions i simpaties. Foren sessions d'art i, també, com va dir Salvador Espriu, per bastir un pont de diàleg entre les dues catalunyes, la de l'exili exterior i la de l'exili interior. Van haver-hi nombroses adhesions d'exiliats de renom, com Ventura Gassol, Josep Fontbernat, la Llar de Germanor Catalana. Poc temps després, Miquel Galceran va enviar una carta de solidaritat a l'Alpha 63 per les represàlies de què Joan J. Artells era objecte en ocasió de la caputxinada.

Moltes vegades havien dit que la seva activitat s'inspirava en l'obra i la figura de Salvador Espriu. El dissabte 7 de maig li dedicaren una sessió. Al seu mateix local del c. de l'Església, 40, com a

exercici intern de cultura, recitat i d'amistat llegiren *La pell de brau*. Pocs dies després, el 22 de maig, alimentant aquest mateix esperit d'amistat i germanor i per commemorar el tercer aniversari de l'entitat, van celebrar un **dinar de germanor**.

Inauguració i obertura al públic del local del carrer de l'Es-glésia, 40

Carta als socis

«Company (a)

Com a conseqüència d'una necessitat i d'unes gestions apropiades hem aconseguit que el nostre grup pugui disposar d'un local propi. Pot ser aquesta la fita d'un ressorgiment del grup. Aquesta és la tasca que ens ha de facilitar l'esmenta't local.

»D'antuvi ens ha de servir com a lloc de partida de les nostres realitzacions. Després també pot ser el centre a on es pugui dur a terme una formació cultural de cadascú de nosaltres mitjançant la creació d'una biblioteca, una discoteca, l'organització de sessions de conferències i col·loquis, els quals han d'afavorir el diàleg entre nosaltres.

»És, doncs, que considerem oportú al comunicar-te aquest esdeveniment demanar-te la teva presència i la col·laboració en les futures realitzacions del grup Alpha 63.

»El dissabte 5 de març a la nit tindrà lloc una vetllada de inauguració. En aquesta reunió el conjunt Ells i Elles i Enric Barbat cantaran les seves cançons»

El dissabte 5 de març del 1966 són invitats a cantar els grups de cançó catalana Ells i Elles i Enric Barbat.

Festivals de mim

Mim-Cançó - 66. Divendres 12 d'agost de 1966, en ocasió de la Festa Major del barri Centre, a l'envelat, actuació d'Els Joglars i dels cantants Guillem d'Efak, Mercè Madollé i Enric Larreula.

Apareix una ressenya al diari que acaba amb «La indudable calidad del espectáculo se tradujo en el mayor de los éxitos».

Cartell i representació de Mim Cançó 66. Els joglars a l'envelat.

Mim-Cançó - 67. Dissabte 28 octubre de 1967. Actuació organitzada conjuntament amb la UEC, el Casino Nacional d'Els Joglars i dels cantants Pau Riba, M. Pilar Tomàs, Pi de la Serra.

Com a curiositat, transcrivim la sol·licitud dirigida al governador civil de Barcelona, signada per Joan Soto, demanant permís per fer la segona de les actuacions, en la qual consta que la lletra de les cançons que es cantaran ja té el vistiplau de la censura.

«... el Sr. Joan Soto...

Expone: que deseando celebrar una velada de mimica a cargo del grupo de mimo y pantomima "Els joglars" y canción a cargo de Pi de

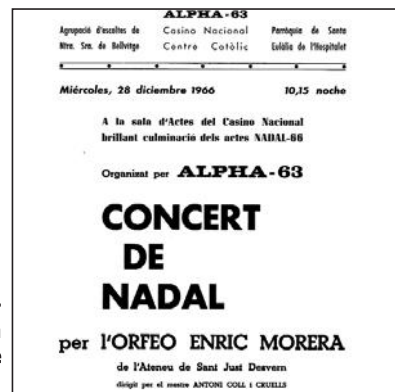
Cançó Catalana moderna. Pi de la Serra, Miquel Porter i Enric Barbat al cine Rambla. Mim Cançó 67. Els setze jutges al Casino.

la Serra, M^a.del Mar Tomás, Pau Riba y Agustí, que interpretan las conciones cuyas letras se acompañan con el correspondiente visado de Información y Turismo, en lengua vernácula, en la Sala de Actos del Casino Nacional de Hospitalet c./Gmo.Franco nº339 el dia 28 de octubre del corriente alas 10'30 de la noche, a V,E.

Suplica, que en méritos de lo expuesto le sea concedido el permiso correspondiente para su celebración.

EXMO.Sr. GOBERNADOR CIVIL DE LA PROVINCIA DE BARCELONA»

En ocasió de les festes nadalenques, el 28 de desembre del 1966 Alpha 63 promou un **Concert de l'Orfeó Enric Morera** a la Sala del Casino Nacional, organitzat conjuntament amb el Casino i la Parròquia.

Concert de Nadal per l'Orfeó Enric Morera, organitzat per Alpha 63 amb la col·laboració de diferents entitats de l'Hospitalet. 1966.

Durant aquest període, s'ha mantingut la costum de les sortides els diumenges: a Sant Miquel del Fai (14 de novembre de 1965); al Castell de Montsoliu (12 de desembre 1965); a Vic, Olot, Banyoles (15 de maig de 1966).

L'any 67 alguns del nou grup de joves de l'Alpha jugaven la competició de futbol Regional d'Amateurs. L'equip estava format per Joaquim Company, Enric Company, Ramon Español, Josep Falomir, Joan Enric Lahosa, Juan Vinyals, Agustín Conesa, Jaume Juan Arnal, Josep Ubach, Sabaté, Jaume Solá, Justo Cortés, Quique Marcos. Més tard, del 12 al 26 d'agost del 1968, va haver-hi també un intercanvi amb un equip holandès. Primer va venir l'equip holandès, que fou rebut a l'Ajuntament per Matias d'Espanya, i després un grup d'unes 30 persones, jugadors, familiars de l'equip i seguidors varen anar a Holanda, Leyden i La Haia.

5. Al Casino del Centre, del gener de 1967 al desembre de 1970

«Per decantament», sense ruptures, per unes instal·lacions més adequades al teatre, per les facilitats trobades, etc. es van anar trobant al Casino com si fos casa seva. La Junta ho acceptà. De ben segur que la Junta també deuria agrair que un grup de joves amb vitalitat i bona imatge ajudessin a trencar l'estereotip de burgesia conservadora que pesava sobre l'entitat. La qüestió és que foren considerats, un cop més, la secció jove del Casino.

En Joan Torres insisteix un cop més en l'autonomia del grup com la causa de la itinerància, tot afegint alguns trets a la caracterització del grup: «Érem un moviment petit burgès, d'origen catolico-cristià i que els estaments catòlics constantment volien acollir, com el Centre Catòlic, Tecla Sala, el col·legi de capellans, les monges, el Casino, etc. Ens acceptaven, però alhora ens tenien por per ser, sobretot, joves i demòcrates i perquè volíem ser lliures, des d'actituds poc oficialistes.

Conferències "La dona avui"

Traslladats al Casino, un cop més van promoure una activitat de ruptura: un cicle de conferències sobre **La dona avui**. El tema de la dona, la seva problemàtica i el feminisme quedaven encara molt lluny. Tres temes punters i de referència, aleshores i ara. Les conferències es van dur a terme al Saló de l'Ajuntament.

La dona transformada en un objecte, per Pilar Fibla, llicenciada en Filosofia i Carme Vilapuix, escriptora; es va celebrar el dissabte 29 d'abril 1967.

Les altres dues conferències anunciades: **La dona a la legislació espanyola**, per Elisa Vallès, llicenciada en Dret, i **La dona, una psicologia diferent**, per Roser Pérez, llicenciada en Medicina, no se sap quin dia es varen celebrar.

Durant aquell estiu van organitzar diferents projeccions i cinefòrums. La pista del Casino fou un excel·lent espai de trobades d'a-

mistat a l'aire lliure. Entre elles Dias de vino y rosas, amb la presència del director, Josep M. Nunes.

Cartell del cicle de conferències "La dona avui", abril-maig de 1967.

Proposta de legalització com a associació, el 28 de setembre del 1967 s'aproven els estatuts per la Junta. Per què ara la legalització si han passat tants anys i s'han fet tantes coses i no ha fet falta? No hi ha resposta. Probablement també la pregunta: I per què no? La qüestió és que amb estranya rapidesa, l'advocat Badenes redacta els Estatuts, el 30 de setembre, Joan Miró, com a president de la Comissió Organitzadora, presenta la instància per a la seva aprovació; el 6 de novembre, l'advocat comunica la presentació de la documentació necessària per a l'aprovació i el 2 de gener, es rep la notificació de l'aprovació dels Estatuts i de l'Associació Alpha 63 i es convoca Assemblea General Ordinària el dia 20 de febrer a la seu del carrer de l'Església, 40.

L'Article 3 dels Estatuts diu:

«Objeto, ámbito y fines: La Asociación tendrá por objeto la iniciativa y realización en la localidad de Hospitalet del Llobregat de cuantos actos o programas puedan resultar beeficiosos para el enriquecimiento cultural en el ámbito ciudadano, procurando la formación humanística de los propios asociados y compaginando tales aspectos

formativos con otros de tipo meramente recreativo, especialmente actividades teatrales.»

Annex amb la relació dels components de la Comissió Organitzadora:
*«Presidente: Joan Miró
 Miembros: Enrique Flores, Joan Soto, José Amat, Miquel Leida,
 Ramon Balagué»*

Cicle de Teatre

Volpone

El dissabte 18 de març de 1967 estrenaren al Casino Volpone o la guineu, de Ben Jonson, anglès, contemporani i possible rival de Shakespeare. Volpone és un noble venecià sense descendència que, preveient la seva mort, es burla dels que voldrien ser els seus hereus. Escrita al 1606 és una sàtira sobre l'avarícia dels que ja són rics i volen ser-ho encara més i l'estúpidesa humana.

La versió en català era de Rafel Tasis i la representació es convertí en un homenatge a ell, mor pocs dies abans, quan ja estava programada. Dirigida per Joan Miró i com a actors Miquel Leida, Joan Soto, Jaume Miró, Joan Matas, Joan Miró, Carme Canal, Mercè Massot. Explicant el fil argumental de l'obra, Joan Miró donava unes possibles claus del perquè Alpha l'havia escollit

Miquel Leida i Joan Soto a l'esquerra i Miquel Leida i Carme Canal, a la dreta. Teatre Romea. 24 d'abril de 1967. A la dreta, cartell de l'estrena sota la direcció de Joan Miró, al Casino Nacional de l'Hospitalet. 18 de març de 1967.

Autorització de censura i a la dreta, Joan Soto i Jaume Miró a "VOLPONE". Teatre Romea. 24 d'abril de 1967

«... se trata de un "divertimento inquietante". De una manera mordaz extrae a la luz del mundo la corrupción por el afán de riqueza. Todos los demás conceptos: amor, honor, justicia, quedan arrinconados ante la pujanza del dinero y los tribunales humanos son incapaces de reestablecer la justicia. Solamente al final de la obra aparece el sentido moralizador y el propio egoísmo hace que los culpables se destruyan entre sí.»

Es representà el dissabte 15 d'abril al Centre Social Catòlic de Terrassa i el dilluns 24 d'abril al Romea, en el context del Concurs de Teatre Amateur. Hi hagué algun comentarista que digué que la complexitat de l'obra estava per sobre de les possibilitats del quadre escènic de l'Alpha. Potser era que estava per sobre de les possibilitats del Casino Nacional. Perquè en el concurs de Teatre aficionat del Romea Joan Soto va rebre el premi individual al millor actor. L'entrega de premis es va fer el 26 de juny.

En Fèlix recorda les peripècies de la rebotiga: «Al Casino les instal·lacions estaven fetes pols i cada vegada s'havia de llogar i muntar tot. Tot i que jo disfrutava veient els resultats, era una feina. Vam ser els primers a estrenar un regulador de llums electrònic. A les primeres obres en llogàvem uns a la casa Escrich de Barcelona, mecànics, grans i pesats com un piano. Després en va fabricar un d'electrònic i el vam estrenar nosaltres, ens el van portar precintat i amb la vigilància d'un dels fills de la casa, perquè no en féssim cap còpia ja que encara no el tenien patentat. El fet és que la primera representació va ser un fracàs, va fallar una pila de cops i al final el van desprecintar, vaig veure com era i a la segona representació va anar a la perfecció.»

Un prometatge i L'ós.

Passat l'estiu, estrenen dues obres curtes d'Anton Txèjov: *Un prometatge* i *L'ós*. El dissabte 23 de setembre les estrenaven al Casino i el 4 de novembre a Sant Just Desvern, a la Saleta de Música de l'Ateneu, dirigides per Enric Flores i amb Joan Matas, Carme Costas, Ramon Balagué, Montserrat Coll i Miquel Leida a l'escenari. Txèjov és un autor poc conegut, de mirada crítica i àcida davant del món. Alguns diuen que representa un aspecte de l'ànima russa: voler una cosa i fer exactament el contrari. També en aquest cas Alpha 63 s'avançava a l'època. L'Institut del Teatre va tornar a representar aquestes dues obres a Terrassa a mitjan d'octubre del 2008, traduïdes per Joan Casas, que havia estat membre de l'Alpha.

La rosa i l'anell

Alpha es veu en cor de participar en el cicle de Teatre infantil Cavall Fort 67-68 que se celebra al Romea. I ho farà amb *La rosa i l'anell*, novel·la de William H. Thackeray, traduïda per Carner, i adaptada al teatre i dirigida per Josep Anton Codina. Es tracta d'una obra complexa, llarga, divertida, per a nens i per a adults. Hi entren més de trenta personatges, és a dir, tot l'equip d'Alpha i amics d'altres companyies, que significà tot un treball en equip. Els decorats foren de Jordi Pericot i els figurins d'Aurèlia Muñoz.

Escena de La Rosa i l'Anell al Teatre Romea. Cicle de Teatre organitzat per "Cavall fort". Es pot veure, entre altres, a Joan Casas, Carles Vilaseca, Joan Miralles...

Les representacions els diumenges al Romea foren el 14 de gener i el 31 de març de 1968. Aquest cop, la tramoia al Romea va ser un èxit: «Vam fer quasi 100 efectes de llums! —recorda amb sa-

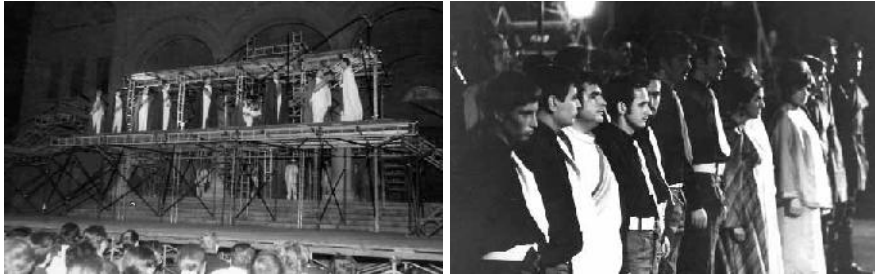
tisfacció en Fèlix— tant, que allà em va venir a veure un senyor, que es va presentar com el cap tècnic del Liceu, per donar-me feina al Liceu, però vaig dir que no.»

Es van fer tres representacions també a l'Hospitalet, al Casino, els dissabtes 27 de gener i 3 de febrer i el diumenge 4 de febrer; al Teatre El Retiro de Sitges, el diumenge 5 de maig al matí i a la tarda al teatre Círcol Catòlic de Vilanova.

Els diaris van destacar les dificultats que Josep A. Codina havia tingut per adaptar l'obra al teatre, que potser era excessivament llarga, però elogiaven calorosament el resultat final i l'aprovació rebuda del públic infantil.

Juli Cèsar

És simptomàtic que, un cop més, i a la primavera del 1968, el grup Alpha torni a reflexionar sobre el poder. I enamorats del classicisme shakespearí, escullin el clàssic *Juli Cèsar*. A l'obra de Shakespeare no hi ha uns personatges bons del tot i uns personatges dolents del tot, no és maniquea. Tots els personatges de Shakespeare tenen possibles mirades, són polièdrics: Hamlet, entre la consciència i la bogeria, obligat a venjar la mort del seu pare, o el mercader de Venècia, presoner de les xarxes de l'usurer Shilock. El Juli Cèsar, entre l'assassinat i la democràcia. Brutus no és l'assassí ambiciós de poder i sense consciència, ni Cèsar una víctima bondadosa que mor al servei del poble. Al contrari, Brutus accepta formar part de la conjura a fi de preservar la República de la previsible dictadura de Cèsar. I Cèsar exigia més poder per eliminar la corrupció que destrueix la República. Per consegüent, Brutus és l'heroi, el que té valentia davant la dictadura, i Cèsar el malvat ambiciós de poder. Aquesta era també la tesi de la pel·lícula de Mankiewicz que havien projectat feia poc en el cicle de preparació. És el dilema sempre present a la història, entre la fidelitat a la consciència i la fidelitat a la llei. El mateix dilema d'Antígona i Creont. I en Shakespeare, l'assassí i l'assassinat tenen sobretot una cosa en comú, la por. La por del dictador a morir assassinat i la por del revolucionari a la seva consciència. I la por a tenir por, i la necessitat d'actuar de pressa per esvair-la, ni que sigui amb un mag

Juli Cèsar del Grup Alpha 63. Escenografia de Jordi Pericot. Festivals d'Estiu de 1968. Actors: Artells, Montañez, Matas, Soto, Company Vilaseca, Ruiz Lifante, Elisenda Ribas, Carme Contreras i d'altres.

nicidi. Finalment, Brutus se suïcida. La grandesa de la tragèdia, allò que la fa perdurable, com diria Nietzsche, és que planteja el problema de fons, fa que tothom l'entengui com vulgui, però tothom s'hi troba molest perquè remet a la consciència.

Òbviament, davant d'un Brutus heroi i exculpat per Shakespeare, el franquisme s'havia de trobar incòmode. I en un context de repressió i vigilància fer *Juli Cèsar* podia ser interpretat pel poder com traspassar la línia autoritzada. Llevat que —cosa també possible pel nivell cultural de les autoritats i censors del franquisme!— els passés per alt el valor transgressor de la paràbola. Per això, abans de la representació, en el marc de la Setmana Cultural de l'Hospitalet, per Sant Jordi, els dies 22 i 23 d'abril de 1968, Alpha organitza dues conferències, les quals, malgrat l'atreviment polític que en altres àmbits van demostrar el conferenciants, havien de centrar la polèmica. Es van fer a la Biblioteca de la Caixa de Pensions del carrer Baró de Maldà.

La problemàtica de Juli Cèsar avui,
 dia 22, a càrrec de Jaume Vidal i Alcover
 dia 23, a càrrec de M. A. Capmany, Josep Anton Codina, J. Montañez, J. V. Alcover i Francesc Vallverdú.

La representació del drama de Shakespeare, traduït per J. M. de Sagarra, dirigit per J. A. Codina i decorats de Jordi Pericot, va ser dos mesos després, per Sant Joan, en el context dels Festivals d'Estiu, els dies 24 i 25 de juny de 1968, a la plaça de l'Ajuntament i amb una inusual solemnitat.

El divendres 12 de juliol, a l'aire lliure, a Collblanc i el dissabte 20 i diumenge 21 de juliol, també a l'aire lliure, a la plaça Pius XII, de Sta. Eulàlia

L'encens i la carn.

Es tracta de cinc farses del teatre popular europeu del segle XV i XVI, adaptades com una unitat per Feliu Formosa. Les cinc farses són:

Farsa del sabater Drouet i el ricàs, d'anònim francès

Alegre farsa de Johan Johan el marit i Tyb la muller, i sir John el duc, de John Heywood.

Disputació de Buc amb son cavall, d'anònim català

El ferro calent, de Hans Sachs

Diàleg molt faceciós i ridícul, d'Angelo Beolco, Ruzzante

Ajuntament de l'Hospitalet ALPHA-63 Campanya de Teatre Popular Secció de Teatre del Grup ALPHA-63		L'ENCENS I LA CARN Teatre Popular Europeu dels segles XV i XVI Anònim Francès, John Heywood, Anònim Català, Hans Sachs i Ruzzante Feliu Formosa	
REPARTIMENT			
I Part I Farsa - Anònim Francès Farsa del sabater Drouet i el Ricàs Publicat a Paris 1612 Poemes: Arago, Tarradellas (1352-1437) Llibre de Bona Amostrament (1307-1308) Sòfocles - Jordi Artells Ruzante - Miquel Leida Jocs - Josep Company		II Part I Farsa - Hans Sachs (1494-1576) El Ferro Calent (1511) Poemes: François Villon Conselle de la Vallée Housimiers La casa - Jordi Artells La casa - Rosa Solé L'home - Jordi Artells	
II Farsa - John Heywood (1497-1580) Alegre farsa de Johan Johan, el marit Tyb, la muller, i Sir John, el duc (1533) Poemes: Jaume Roig (1497-1478) Llibre de les Placets (1498) Jordi Artells i Joan Casas		II Farsa - Angelo Beolco (Ruzzante) (1502-1542) Diàleg molt faceciós i ridícul (1524) Poemes: Cancó del Consell del Mariscalcàncat d'Ària Jaume XV, anònim Memes - Miquel Leida Diàlegs - Jordi Artells Omes - M. Torgas Jocs - Josep Company	

Jordi Artells i Miquel Leida a "L'Encens i la Carn" de Feliu Formosa. Programa de mà. 14 de desembre de 1968.

En el programa de mà, Feliu Formosa parlava de la unitat d'aquests cinc contes, entre dos extrems: el de la crítica profunda d'unes formes de vida per part d'un individu exclòs de la societat (el sabater Drouet) i la peça més popular (Johan, Johan), la unitat, la dona, el context de la societat europea del XV, on els que manen són la noblesa, la petita burgesia, l'església i l'oligarquia financera.

Dirigit per Enric Flores i Enric Company, hi treballava també el ple del quadre de l'Alpha: Miquel Leida, Jordi Artells, Joaquim Company, Joan Casas, Marta Teixidó, Joan Miró, Joan Soto, Mercè Boada, Rosa Solé, Josep Parera, Lluís Crespo. Decorats de Josep Parera i Jaume Edo.

Per cap d'any, l'1 de gener del 1969, es va estrenar al Casino, el dilluns 24 de març va anar al Romea, i el divendres 2 de maig al Casal Cultural de Mollet.

Debat sobre el model de teatre

A l'interior d'Alpha feia temps que es discutia sobre el perquè del teatre a la ciutat, quin teatre, per a quina ciutat, com arribar als nous públics, amb quina pedagogia. Debat present sempre a tots els grups culturals que vulguin incidir —que és tant com dir tots els grup culturals a seques—, i que va molt més enllà del teatre, i fins i tot va molt més enllà dels grups culturals *stricto sensu*. Afecta els col·lectius polítics, sindicals, empresarials, religiosos, culturals. Era lògic, per tant, que després de tants anys de dedicació i esforç es volgués obrir una reflexió col·lectiva que ajudés a entendre la realitat canviat de la ciutat i l'adequació de l'instrument que havien escollit per incidir-hi. En el programa de mà de *L'encens i la carn*, Jaume Miró parla sense embuts del tema i a través de les seves paraules pot endevinar-se que es tracta d'una qüestió llargament debatuda.

«Amb el muntatge de L'encens i la carn pretenem donar una orientació a la nostra tasca teatral: un teatre decididament popular. Després d'haver portat a terme durant tres anys una programació eclèctica de tipus informatiu, culminant amb l'espectacular i discutit muntatge Juli Cèsar, volem dedicar-nos a un teatre a l'abast del públic de la nostra ciutat, l'Hospitalet, al qual ha d'anar dirigit. Com diu Paolo Grassi parlant de teatre popular, "un teatre sense misteris intel·lectualitzats, sinó directe", i que "recordi a l'home els seus problemes.»

»També cerquem aquest apropament al públic muntant una xarxa de representacions que permeti la nostra presència al màxim nombre possible de districtes de la nostra ciutat, comunicant-nos amb públics diversos.

»Si hem escollit L'encens i la carn és perquè creiem que pot ser molt eficaç per donar l'enfoc al que abans al·ludíem, ja que els conflictes morals i socials que hi són exposats no són aliens a la nostra època ni al nostre ambient, sinó tot al contrari. A partir del canemàs realitzat per Feliu Formosa hem procurat fer present al màxim aquest sentit, aprofitant l'estructura èpica del muntatge, com és la projecció de diapositives actuals que presenten un contrapunt al text. Procurant una

«exposició directa i intencionada s'ha encaminat el treball de direcció i decoració, en una labor d'equip en què ha participat tot el grup.»

I ho era efectivament. El dia 1 de juliol de 1969, cinc membres de la secció de teatre —Enric Company, Joaquim Company, Jaume Edo, Enric Flores i Josep Parera— plantegen la necessitat de canviar l'orientació d'un teatre que qualifiquen de «solemne i triomfalista» cap a unes obres més «senzilles i intel·ligibles». Identifiquen en la primera línia les obres del teatre clàssic d'estil gairebé filosòfic, com *Volpone* i *Juli Cèsar*, i en la segona línia les obres de formes més modestes, com les dues farses russes de Txèjov o les cinc farses de *L'encens i la carn*. Les primeres estan allunyades del públic de la ciutat i, a més, la seva representació està per sobre de les possibilitats del grup. Si es vol arribar al públic de l'Hospitalet cal orientar-se cap a obres del segon tipus.

«Això significa en definitiva preguntar-nos: Què som?, Que és el teatre per nosaltres?, Per què ho volem fer?, per què fem teatre popular precisament? Com ho hem de fer? (...)

Saben que la crisi d'una determinada ciutat -l'Hospitalet en aquest cas-, és crisi de formació i de creixement...

»Fidels a la nostra vocació comunitària volem alçar la nostra veu de manera intel·ligible, és a dir, emprant la llengua que calgui; anant a cercar qui ens vulgui escoltar, estigui on estigui; posant el teatre a l'abast dels grups socials apartats de totes les eines de cultura, convençuts que la promoció dels més febles aportarà nous elements a la situació actual.»

Era un debat sobre estratègia i pedagogia popular, que ressona molt a interpretacions massa superficials del pensament de Gramsci, inspirador aleshores de tants debats sobre aquest tema. En aquest terreny, és molt fàcil caure en posicions inflexibles o maximalistes, dient pràcticament el mateix aquells que es creuen estar en contradicció.

Probablement, això era a l'arrel de l'origen dels diferents grups que van continuar l'esperit de l'Alpha al Casino de Sta. Eulàlia. De fet, tots els firmants es vàrem implicar sigui en cine, teatre o mitjans de comunicació als quals l'Alpha va donar lloc.

6. El cine l'Alpha 63. Al tombant de la dècada dels 70⁶

L'Alpha havia tingut present el cine com a activitat continuada des dels seus inicis. A l'època dels Amics de la Música ja hi havia una comissió de Teatre-cine i, tot just una setmana després de la primera aparició en públic, el dia de Sant Jordi del 1963, el 4 de maig organitzen al Centre Catòlic una sessió amb els clàssics del cine còmic i, ben aviat, comencen les sessions de cinefòrum, la primera de les quals, el 20 de juliol, amb *La ley del Silencio*. A mida que el grup va assumint majors graus de crítica social, també la programació assumeix major compromís. El 7 de novembre del 1964 es projecta *El cuirassat Potemkin* i, immediatament després, el cicle sobre Shakespeare s'il·lustra amb pel·lícules de Jiriweysch, Orson Welles i amb crítics de cine com Miquel Porter o Jaume Picas. Però, certament, el teatre ocupava la major part dels esforços de l'entitat i de la dedicació de les persones.

L'any 1967, s'incorporen a l'Alpha un nou grup de joves que s'havien conegut al Centre Catòlic, on portaven uns dos anys funcionant com a secció jove. Incorporats a l'Alpha serà el «grup dels més joves» dins del col·lectiu de gent jove que és l'Alpha. Cinèfils i amb ganes renovadores, sobretot les d'impulsar-hi les activitats del cinema. Entre ells hi havia Joaquim Company, Jordi Artells, Conxita Soler, Carme Parra i d'altres. Feia un parell d'anys que eren la secció jove del Catòlic i, com a tal, havien organitzat gimcanes, xerrades, sessions de cinema com *Mon Oncle*, de Tatí i *Río Grande*, de John Ford. Venen a l'Alpha perquè saben que hi trobaran un ambient més propici i es proposen du a terme un somni de fa temps: un cicle sobre La joventut a l'Hospitalet. Sota el patrocini de l'Alpha poden dur-lo a terme finalment, no sense dificultats i de forma quasi clandestina, encara que paradoxalment a dintre mateix de l'Ajuntament.

⁶ Aquest apartat sobre l'activitat d'Alpha en el camp del cinema està extret fonamentalment de l'estudi de Núria Toril i Òscar Garcés sobre el cinema a l'Hospitalet (1907-1996), publicat al juliol de 1996, al número 13/14 de *Quaderns d'Estudi*, monogràfic, en diferents apartats del text, especialment de les pàg. 162-167.

Octavi Fullat en una de les conferències del cicle La Joventut a l'Hospitalet. S'hi poden veure Conxita Solé, Joan J. Artells i Joaquim Company a la primera i Joan Casas, Bataller, Artells, Flores, Montserrat Company, etc. a l'altre.

Promoveren diferents cicles de cinefòrum (sobre Hitchcock, sobre cinema espanyol, etc.) al barri del Centre, especialment des del Casino. Però, sobretot, foren pioners en la utilització pedagògica del cine. En concret, organitzen al cinema Rambla amb la col·laboració de l'empresari de la sala, el Sr. Campreciós, tres sessions matinals de cinema infantil els diumenges 11, 18 i 25 de febrer, amb la particular participació del pedagog i crític de cine Josep Serra Estruch, i intentaren la penetració del cinema a l'ensenyament mitjà, començant per l'Institut Torras i Bages, que per raons molt diverses no acabà de quallar.

S'embarquen en la producció de cinema *amateur*. Cal destacar, l'any 1969, la producció de *Gènesi*, una pel·lícula en blanc i negre de 25 minuts protagonitzada per Jordi Artells, realitzada per Lluís Crespo i Jaume Edo i amb guió i direcció de Joaquim Company. Explica un dia de la vida d'un jove llicenciat del servei militar i que veu el seu futur ple de contradiccions, entre la utopia que voldria i la realitat amb la qual es troba. El guió és de Joaquim Company, amb Jordi Artells i altres membres d'Alpha com Conxita Soler, Ramon Espanyol o Miquel Leida i realitzada per Jaume Edo i Lluís Crespo. Dos anys més tard, Joaquim Company i Bartolomé Nájjar dirigien un nou projecte sortit de l'Alpha 63: *Serrallonga: apunts sobre el segle XVII*, rodada a les Guílleries, de 17 minuts de durada, comparant amb ironia la Catalunya a l'època del famós bandoler amb la Catalunya del franquisme.

Part del grup del rodatge de Serrallonga.

Finalment, quan a l'interior del grup abans més estable de l'Alpha ja hi ha debats que posen en perill la continuïtat del projecte, aquest grup de joves munten el Cineclub Alpha 63. L'acta constituent, del 5 de gener de 1970, la signen Ramon Espanyol, Conxita Soler, Joaquim Company, Jordi Artells, Bartolomé Nàjar i Lluís Crespo. Van situar la seu del nou cineclub Alpha 63 a Pubilla Cases, a la biblioteca de l'antic col·legi Joaquim Costa, del carrer del Molí. Però la seva vida fou efímera, van projectar un parell de pel·lícules i al desembre del mateix any 1970 es va dissoldre, a causa de la mateixa desintegració de l'Alpha.

En poques paraules, Jaume Edo resumeix la història de l'activitat cinematogràfica d'Alpha:

«El nostre grup d'aficionats al cinema ja havíem organitzat alguns actes abans de ser socis, però penso que la nostra convivència i participació amb el grup de teatre ens va donar més rigor i els cicles de cinema que vàrem organitzar varen tenir un gran ressò a la vida cultural de l'Hospitalet. No només érem capaços de fer uns magnífics muntatges teatrals sinó que també posàvem el bon cinema a l'abast dels nostres espectadors.

»Malauradament mai he estat un col·leccionista de papers i documents i haig de recórrer a la memòria amb l'ajuda del meu amic i també soci, Bartolomé Najar, i també he demanat ajuda a Domènec Font, membre actiu del grup de cinema.

*»Varem organitzar dos Cicles de Cine Espanyol, en els quals Antoni Ribas ens va presentar personalment la seva pel·lícula *Las salvajes en el puente San Gil*, Josep M. Nunes ens va presentar *Noches de vino tinto*, en Miquel Porter va fer una presentació carregada de mala llet política de la pel·lícula de Carlos Saura *La Caza* i moltes altres.*

»Varen seguir altres cicles dedicats a Renoir, al Neorealisme Italià, al llenguatge cinematogràfic, basant-nos en les pel·lícules de Hitchcock, amb unes genials presentacions i comentaris de Enric Lahosa. Crec recordar que també vàrem fer un cicle dedicat al cine rus revolucionari.

»Arran de tota aquesta feina va començar una etapa on em guanyava la vida fent la feina de comentarista de cineclub, per a altres entitats, gràcies a tot el que vaig aprendre de Porter i Lahosa, bàsicament, i gràcies a disposar de la magnífica biblioteca del cinema de Miquel Porter, que ell ens deixava consultar sempre amb una gran amabilitat.

»Fruit de la nostra afecció pel cinema ens vàrem atrevir a fer dues pel·lícules en súper 8. A la primera, *Gènesi*, on treballava el nostre amic i company Jordi Artells, que dissortadament ens va deixar molt jove, i Lourdes Barba, que després va tenir una bona carrera com a actriu.

»A la segona, *Serrallonga*, van intervenir un munt de companys i amics del grup i externs. Com a anècdota curiosa, haig de dir que en la recerca de l'actor que havia de fer el paper de Serrallonga vàrem fer unes proves de fotogènia a Xabier Elorriaga, que era amic meu, abans que Antoni Ribas el llancés a la carrera d'actor.

»Les proves van sortir molt bé. Potser en Joaquim Company, que feia la feina de director als rodatges en conserva alguna.

»Per qüestió d'agendes no concordants, ja que donada la nostra condició d'amateurs o de "mili" vàrem rodar la quasi totalitat de la pel·lícula durant una Setmana Santa, la del 72, en Xabier Elorriaga no va poder fer el paper i llavors el nostre Miquel Lleida, que també ens ha deixat, va ser el protagonista.

»És evident que no passarem a la història del cinema per aquests rodatges, però això ens va donar suficient base i prestigi com perquè l'Ajuntament ens encarregués el rodatge del documental de la visita dels llavors príncep d'Astúries i la princesa Sofia a la nostra ciutat per inaugurar l'Hospital de Bellvitge, el pas sota la via de l'avinguda Isabel la Catòlica i altres obres públiques importants.

»El centre neuràlgic del grup de cinema érem Joaquim Company, Jordi Artells, Joan Egea, Bartolomé Najar, Domènec Font, Lluís Crespo i jo mateix, Jaume Edo. Espero que la memòria no m'hagi fet cap mala passada i hagi oblidat a cap company.»